

Příprava Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 - 2014

KNHOVNÍK UČITELEM

7. října 2010

Klub lékařských knihoven

PhDr. Vít Richter (NK ČR)

Proč nová koncepce rozvoje?

- Končí: „Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2004 – 2010“
- Nová „Státní kulturní politika na léta 2009 – 2014“

K čemu je užitečná strategie?

- ❑ Reagovat na měnící se potřeby lidí – historická změna:
  - Internet
  - Digitalizace
- ❑ Identifikovat kritické faktory pro transformace služeb knihoven
- ❑ Vytvořit odborně zdůvodněný podklad pro rozhodovací procesy a alokaci finančních zdrojů - granty, dotace
- ❑ Usnadnit formulování priorit a dílčích cílů, stanovení návazných akcí a opatření
- ❑ Vytvořit východisko pro zpracování dílčích koncepcí – kraje, regiony, rezorty, skupiny knihoven, jednotlivé knihovny
- ❑ Prosadit principy koncepce do strategických materiálů a programů na různých úrovních
- ❑ Zlepšit vzájemnou spolupráci mezi knihovnami a zainteresovanost lidí a knihoven na realizaci společných cílů

Kdo pracuje na nové koncepci?

☐ Ministerstvo kultury – předkladatel

- **Zhodnocení dosavadního vývoje, priority**
  - Požadavek na rezorty a kraje
- **Kdo bude koncepci schvalovat: MK nebo vláda?**

☐ Ústřední knihovnická rada – příprava návrhu

- **Ústřední knihovny**
- **Knihovnická sdružení**

☐ Pracovní skupiny – vize, SWOT analýza, definování priorit

- **Členové ÚKR + experti**

☐ Knihovnický institut NK – zpracování textu návrhu

Pracovní skupiny

- Klient – služby
- Procesy a legislativa
- Fondy, informační zdroje
- Pracovníci a jejich rozvoj
- Financování

Chceme:

- ❑ Dlouhodobě zvyšovat v populaci podíl lidí,
  - Kteří knihovny využívají
  - Kteří považují knihovny za důležité
- ❑ Knihovna jako místo, kde CHCEME být
  - Fyzicky
  - Virtuálně
  - Citově...
- ❑ Každá knihovna = nabízí služby celého systému knihoven
- ❑ Nabídnou komplexní služby v digitálním prostředí

Klient říká:

**„V krásné, přívětivé a pohodlné knihovně
rychle obsloužen příjemným, kvalifikovaným,
očividně spokojeným a motivovaným
personálem
nebo z pohodlí domova
bez ohledu na národnost či handicap,
v kteroukoliv denní či noční dobu
získám bezplatně požadovanou kvalitní službu“**

Klient - služby

RNDr. Tomáš Řehák
Městská knihovna v Praze

Klíčovým strategickým cílem v oblasti poskytování služeb je:

- ☐ Prosadit legislativní, finanční i metodickou podporu role knihoven jako přirozených center rozvoje občanských i jiných komunit a jejich kreativity.**

Komunitní role knihovny

- Navazování a posilování vazeb mezi jednotlivými členy komunity
- Budování důvěry a spolupráce, vytváření partnerství
- I odborné knihovny mají komunitní roli
- Podpora kreativity není jen lepení koláží z listů
- Knihovny jako základní infrastruktura kreativního průmyslu

Další cíle koncepce ...

- ❑ Dopracovat standardy VKIS z hlediska prostoru a vybavení knihoven
- ❑ Zpracovat standardy definující časové parametry dostupnosti knihovnických služeb
  - **pro veřejnost**
  - **pro sdílení služeb mezi knihovnami**
- ❑ Formulovat a standardizovat nové typy knihovnických služeb na míru
- ❑ Prosadit kritérium bezbariérovosti (ve všech významech) služeb knihoven jako kritérium hodnocení kvality služeb

... Další cíle koncepce

- Zpracovat, financovat a vytěžovat šetření uživatelských potřeb na národní úrovni
- Zpracovat metodiku ekonomických výzkumů ROI v knihovnách
- Finančně zajistit podporu marketingových aktivit pro zkvalitnění centrálních i lokálních služeb systému knihoven
- Prosadit ukotvení principů poskytování služeb systému knihoven do veřejných koncepčních materiálů jiných resortů
- Zakotvit podporu zvyšování schopnosti efektivně užívat knihovny ve školských vzdělávacích programech a v koncepci celoživotního učení

Procesy / Legislativa

Ing. Martin Lhoták
Knihovna Akademie věd ČR

Procesy / Legislativa

□ Definice cíle do r 2014:

**Podpora silných centrálních služeb –
možnost snadno a rychle získat
cokoliv, odkudkoliv, kdekoliv**

Procesy / Legislativa

Dílčí cíle:

- Každá knihovna rozhraním do celého systému
- Silný portál – základní stavební kámen
- Sdílení uživatelských identit
- On-line platby za služby
- Centrální zpracování povinného výtisku
- Kvalitní přístup ke službám MVS
- Koordinovaný přístup k informačním zdrojům

Fondy

Martin Svoboda

Národní technická knihovna

Fondy

A - Tradiční knihovní fondy

- Zajistit **trvalé uchování** tradičních knihovních fondů včetně metodik, standardů, nástrojů a financování.

B - Digitalizace

- Podporovat **digitalizaci** na jednotlivých úrovních - NDK, regiony, oborové instituce, specializované projekty.
- Koncepčně vyřešit dlouhodobou **ochranu** digitálních dokumentů.
- Zabezpečit maximální **zpřístupnění** digitálních dokumentů.

C – Elektronické informační zdroje

- Zabezpečit efektivní dostupnost EIZ pro **podporu VaV** po roce 2011.
- Zabezpečit efektivní dostupnost EIZ **pro širokou veřejnost.**

Lidé

(pracovníci, lidské zdroje)

Mgr. Zlata Houšková
Národní knihovna ČR

Zpracovat koncepci CŽV pro oblast knihovnictví s důrazem na požadavky praxe

- Zpracovat koncepci evaluace programů neformálního CŽV pro oblast knihovnictví včetně formulace motivačních faktorů**
- Postupně připravovat standardy kurzů face-to-face vzdělávání a koncepci oborového e-learningu**
- Zpracovat doporučení pro knihovny ČR v oblasti CŽV pracovníků knihoven**

Zavést systém akreditovaného CŽV *(kurzů a certifikovaných zkoušek)*

- Definovat proces akreditace včetně evaluace na MK ČR;**
- Vybrat a jmenovat akreditační komisi**
- Postupně akreditovat připravené specializační a inovační kurzy na MK ČR**
- Sjednotit úroveň stávajících rekvalifikačních kurzů, vytvořit standardy pro certifikovanou zkoušku absolventa**

Prosazovat řízení lidských zdrojů v knihovnách na moderních principech

- 👤 **Prosadit zavedení koncepce CŽV do praxe knihoven**
- 👤 **Propagovat akreditované kurzy CŽV pro zvyšování kvalifikace pracovníků knihoven v ČR**
- 👤 **Zpracovat návrh vzorového kariérního řádu a další vzorové materiály** (*popisy pracovních míst, standardy vzdělání pro jednotlivé pracovní pozice v knihovnách, postupy adaptačních procesů v knihovnách ad.*)

Doplnit (strukturovat) kartotéku typových pozic (KTP) profese knihovník

- ✚ Specifikovat nové pracovní pozice a event. přepracovat popis stávajících **s přihlédnutím k aktuálním výstupům koncepce CŽV pro oblast knihovnictví**
- ✚ Na základě analýzy u vybraných knihoven různých typů a velikostí provést specifikaci požadavků na nové pracovní pozice
- ✚ Nově strukturovat kartotéku typových pozic, zejména rozšířit o nově definované pozice v oblasti knihovnictví, a to meziresortně
- ✚ Změnit katalog prací s využitím definování nových pracovních pozic, které budou vycházet z KTP, a na tomto základě změnit i platové zařazení (viz cíl 1)
- ✚ Využít aplikovaných a aplikovatelných poznatků a zkušeností se zaváděním KTP v rámci EU

Financování

PhDr. Vít Richter
Národní knihovna ČR

Optimalizovat strukturu grantových programů

- ❑ Zajistit prioritní finanční podporu hlavních (změnových) projektů – centrální služby
- ❑ Podpora inovativních projektů
  - **Neposkytovat dotace na běžnou obnovu starých zařízení**
- ❑ Motivace, provázání s plněním standardů
  - **Dotaci dostanu tehdy, jestliže splňuji určité podmínky**
    - Spolupráce s SK ČR, rozsah provozní doby,
  - **Dotaci dostanu na to, abych mohl splnit stanovené podmínky**
    - OPAC na webu, veřejný internet
  - **Dotaci dostanu tehdy, jestliže se zaváži ke splnění určitých podmínek**
    - Po realizaci projektu rozšířím provozní dobu knihovny

Dílčí cíle

- Vytvořit dlouhodobě predikovatelná pravidla financování z veřejných zdrojů.
- Intenzivněji využívat dobrovolníky a systém veřejně prospěšných prací.

Termíny

- ❑ 15. – až 17.3. – diskusní zasedání ÚKR - Telč
  - **SWOT analýza**
  - **Formulování vize a hlavních cílů**
- ❑ Pracovní skupiny pro dílčí tematické oblasti – 30.4.
- ❑ Analýza současného stavu – 30.6.
- ❑ 22. – 23.6. - diskusní zasedání ÚKR - Třešť
- ❑ První prezentace koncepce
  - **Konference „Knihovny současnosti 2010“ – 14.9.**
- ❑ 30.10.2010 – předání strategie MK ČR
- ❑ Konec roku 2010 – vyhlášení strategie

Klient říká:

**„V krásné, přívětivé a pohodlné knihovně
rychle obsloužen příjemným, kvalifikovaným,
očividně spokojeným a motivovaným
personálem
nebo z pohodlí domova
bez ohledu na národnost či handicap,
v kteroukoliv denní či noční dobu
získám bezplatně požadovanou kvalitní službu“**

Děkuji za pozornost!

KNHOVNÍK UČITELEM

7. října 2010

Klub lékařských knihoven

PhDr. Vít Richter (NK ČR)